

Regeringskansliet, Klimat- och
näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss om EU:s Klimatmål 2040 och industriell koldioxidförvaltning

Er beteckning: KN2024/00503

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen i EU-kommissionens meddelanden och lämnar vissa medskick till den fortsatta hanteringen.

Meddelande om EU:s Klimatmål 2040

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen i Stockholms län välkomnar EU-kommissionens meddelande med förslag om ett klimatmål till 2040 som innebär en minskning av växthusgasutsläppen med 90% netto jämfört med 1990 års nivåer, dvs alternativ 3 i förslaget. Länsstyrelsen ser positivt på kommissionens plan för det fortsatta arbetet och kan konstatera att det kommer krävas omfattande skyndsamma åtgärder inom samtliga sektorer för att lyckas.

Vi noterar samtidigt att meddelandet är ett första steg i en process för att anta ett klimatmål för 2040 och ännu inte är en faktisk lagstiftning. Meddelandet beskrivs som starten på en dialog för att komma fram till ett lagförslag först efter att en ny kommission har tillträtt.

Svenska företag ligger idag i framkant i klimatomställningen och gynnas av och efterfrågar tydliga och ambitiösa klimatmål inom EU. Vi bedömer att det är centralt för näringslivets konkurrenskraft att ett beslut om ett ambitiöst klimatmål till 2040 inte drar ut på tiden, för att svenskt näringsliv ska få långsiktiga och stabila förutsättningar för sitt arbete i klimat- och energiomställningen och stå sig i en konkurrensutsatt situation.

Målnivån som kommissionen föreslår överensstämmer med råden från EU:s klimatvetenskapliga råd ESABCC och fastställer en tydlig väg bort från fossila bränslen i likhet med vad som efterlystes på COP 28 och minskar Europas beroende av energi från omvärlden, vilket även ger en ökad försörjningstrygghet. Länsstyrelsen anser att det är positivt att EU har höga ambitioner inom klimatarbetet och pekar ut den bana som krävs för att uppfyllande av Parisavtalet.

Avsnitt 3.2 Kostnad för passivitet

Länsstyrelsen välkomnar att förslaget belyser vilka enorma kostnader som extrema väderhändelser i klimatförändringens spår kan ge upphov till om inte utsläppen minskas. De klimatrelaterade extrema händelserna har ökat markant under de senaste decennierna, med stor påverkan på människors hälsa och miljö. Detta i kombination med förlust av biologisk mångfald är även en viktig orsak till en osäker framtida livsmedelsförsörjning

Avsnitt 4. 1 Genomförande av den politiska ramen för 2030

Länsstyrelsen anser att det är angeläget att medlemsstaterna tar fram planer för att säkerställa att nödvändiga åtgärder vidtas, på nationell, regional och lokal nivå, för att EU:s klimatmål ska kunna nås. I juni 2024 ska Sverige lämna in den slutliga nationella energi- och klimatplan, som kan omfatta ytterligare åtgärder, till EU-kommissionen. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att den svenska slutliga nationella energi- och klimatplanen kommer ligga i linje med vad som krävs för att nå energi- och klimatmålen till 2030, för att ha en rimlig chans att nå det föreslagna målet till år 2040.

Avsnitt 4.3 EU:s energisystem

Länsstyrelsen ställer sig bakom kommissionens princip om ”energieffektivitet först”, där cirkulära affärsmodeller är avgörande för att minska resurs- och energianvändningen. Länsstyrelsen vill lyfta fram att det finns en stor potential att effektivisera energianvändningen och minska klimatpåverkan i såväl det befintliga bostadsbeståndet som i planeringen av ny bebyggelsestruktur.

Länsstyrelsen vill dock poängtera att vid en förstärkt cirkulär ekonomi ökar behovet av avfalls- och återvinningsanläggningar. Då är det viktigt att lokalisering sker så att konflikter med andra intressen, till exempel dricksvattenförsörjning, undviks. Vid

nyttjande av återvunna material behöver det även göras avvägningar mot risken för eventuell spridning av föroreningar vilket också kräver resurser både inom prövning och tillsyn.

Såsom beskrivs i meddelandet är alla koldioxidfria och koldioxidsnåla energilösningar nödvändiga för att minska koldioxidutsläppen i energisystemet senast år 2040. Länsstyrelsen ser positivt på kommissionens fortsatta arbete att säkerställa en snabb utbyggnad av all förnybar energi, där solenergi och vindkraft kommer att utgöra den stora majoriteten av lösningarna. Länsstyrelsen kan konstatera att utbyggnaden av till exempel vindkraft till havs kommer medföra en mer intensifierad tillståndsgivning och vill poängtera att det är viktigt att resursbehovet för prövningen tillgodoses, för att säkerställa denna intensifierade tillståndsgivning.

Länsstyrelsen vill poängtera att vid utbyggnad av förnybar energiproduktion är det viktigt att noggrant bedöma tillgången på biomassa från skogs- och jordbruk för energiframställning i förhållande till andra värden, såsom livsmedelsproduktion, biologisk mångfald och råvaror till olika typer av produkter.

Meddelande om industriell koldioxidförvaltning

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen ställer sig bakom kommissionens meddelande "Mot en ambitiös industriell koldioxidhantering för EU". De globala scenarierna för att nå målen i Parisavtalet visar att betydande negativa nettoutsläpp måste uppnås under andra halvan av 2000-talet. Såsom även Klimatpolitiska rådet lyfter fram i sin rapport 2024 så innebär detta att åtgärder för att fånga in och lagra koldioxid behövs som ett komplement till övriga utsläppsminskande åtgärder. Även kommissionen konstaterar att CCS bedöms behöva användas i stor skala som komplement till andra begränsningsåtgärder för att uppnå klimatneutralitet senast 2050. Länsstyrelsen delar slutsatsen i meddelandet att det är viktigt att EU utvecklar en gemensam och övergripande politisk ram för industriell koldioxidhantering, som handlar om att avskilja, transportera, använda och lagra koldioxid.

Utvecklingen av EU:s regelverk inom detta område kommer att vara viktig för Sverige och Stockholms län, som har stor potential att utveckla bio-CCS och ligger jämförelsevis långt fram i utvecklingen. I

länet har flera energibolag påbörjat processer för att delta i Energimyndighetens utlysning om stöd för bio-CCS.

Sverige har en industristruktur och en energiomvandlingssektor som skiljer sig från majoriteten i EU där vi har en stor andel basindustri med processutsläpp, och en hög andel förnybara bränslen i energisektorn. Länsstyrelsen anser att Sverige i det kommande lagstiftningsarbetet bör driva att ramverket i första hand ska stödja avskiljning av koldioxidutsläpp från industrisektorer med processutsläpp som är svåra att minska och där det finns få alternativ för att begränsa utsläppen, samt avskiljning av utsläpp av koldioxid från biogena källor (biobaserade utsläpp).

Risker vid avskiljning, transport och lagring av koldioxid

Länsstyrelsen vill lyfta fram att avskiljning, transport och lagring av koldioxid kan medföra risker som behöver hanteras. Vid avskiljning förvaras ofta koldioxiden som en kyl-/tryckkondenserad vätska i tankar eller rörledningar. Om ett utsläpp sker kan skador på människor uppstå i form av exempelvis kvävning. Verksamheter som kan vara aktuella för koldioxidavskiljning, exempelvis energiproduktionsanläggningar, kan idag vara belägna i tätbebyggd miljö vilket medför att fara för tredje person vid ett utsläpp behöver beaktas vid utformningen av anläggningen.

Länsstyrelsen ser ett behov av riktlinjer eller rekommendationer kring hur risker ska hanteras vid uppförande av anläggningar för att underlätta processen för de aktörer som vill bygga en anläggning men också för att likrikta riskhantering med koldioxidavskiljning och lagring på land. Även risker för utsläpp i samband med transport av koldioxid behöver beaktas i arbetet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Anna Kinberg Batra med klimat- och energistrateg Lisa Rehnström som föredragande. I den slutliga handläggningen har också stf avdelningschef Anders Lindblom, landsbygdsdirektör Ulrika Lundberg och tillväxtdirektör Anna Conzen medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.